

TISZ ZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Hamis vád, hamis eskü.

Régen konstatált dolog, hogy az a gonosz rendszer, mit szabadelvűségnek, liberalizmusnak csúfolnak, Magyarországot anyagilag és erkölcsileg tönkre teszi. Az elviselhetetlenségig felcsigázott adókkal koldusbotra juttatja a népet, vallástalan intézményeivel pedig kiöli lelkéből az isteni félelmet és az ezen alapuló erkölcsi érzéket.

Ez a szomorú tény magyarázza meg, hogy oly büntények ütnek fel fejeiket a nép között, minőkről nem is álmodtak, annál kevésbé hallottak őseink. Váltóhamisítás, méregkeverés, tömeges emberirtás, hamis vád, hamis esküvés immár napirenden van a nép mindentétegeiben. Nehány forintért, sőt pártérdekért van ember, ki felebarátja ellen hatóságok és bíróságok előtt hamis vádat emel és ugyanezen okokért ismét van ember, ki a hamis vádra a hamis esküt leteszi.

A mult számunkban említettük röviden, hogy Ludrovai Tóth István községi főbíró és ismeretlen társai?? ellen két irányban is folyik a vizsgálata járási főszolgabíró és a helybeli járásbíró előtt a Herke „téns ur“ által emelt hamis vád tárgyában és hogy annak bizonyítására hamis tanuk kerestetnek. S ma már előttünk áll a hamis vád tényálladéka, valamint előttünk állanak a farizeusok.

Herke „téns ur“ hamis vádja irásosan azt mondja, hogy augusztus 29-én közgyűlés végeztével Ludrovai Tóth István községi főbíró és Hegyi Antal plébános ellene a népet a gyűlésteremben föllázította. Ludrovai Tóth István azt mondta Dénes fiának: Evvel az emberrel számolj le. Hegyi Antal pedig: Dobjátok ki és üssétek agyon ezt a sárga-fekete lelkű osztrák kutyát. E szavakra őt — úgy mond az ártatlan bárány, — Tóth Dénes pofon akarta ütni, a nép pedig megrohanta, tépte, szaggatta haját és ruháját, őt magát is ütötte, verte és kicsibe mult, hogy agyonra nem kiozták.

A vád ezen hamis s a valósággal merőben ellentétes előadására megesküdött a községi főszolgabíró előtt egy községi főtisztviselő és hat csongrádi polgár, tehát heten, mint a gonoszok, hogy a vádnak mindenben igaza van. Szerencse pedig, hogy legalább kétszáz ember tudja és látja, hogy nem így történt a dolog; mert Herke „téns ur“ volt az, ki a gyűlés folyamán avval a megjegyzéssel inzultálta Ludrovai Tóth István községi főbíró, hogy: nem a

zsinóros ruha viselésében áll a hazafiság. És ismét csak Herke „téns ur“ volt az, ki a közgyűlés végeztével, mielőtt a képviselők eltávoztak volna a tanácssteremből, kihívóan fejére csapta a bíró közelében kalapját, s ki őt ezért abban a rendre utasításban részesítette, hogy: tanuljon az ur annyi tisztességet, hogy ne tegye fel itt a kalapját, míg a képviselők el nem távoznak.

Két száz tanú bizonyíthatja, hogy mikor e rendre utasítás miatt Herke „téns ur“ a főbírónak rohant, az tettlegességtől tartván, fiát emiatt szólította maga mellé: Dini gyere ide. És hogy Hegyi Antal plébános e rakonczátlankodására azt jegyezte meg Herke „téns ur“-ral szemben: Mit henczeg, mikor ön csak egy osztrák fináncz. S mikor Herke „téns ur“ a zajban meg nem értette e szavakat, s megkérdezte Hegyi Antaltól, hogy mit mondott, az reámutatva ismételte: azt mondtam, hogy osztrák fináncz.

És két száz tanu bizonyíthatja, hogy Herke „téns urat“ senki meg nem fogta, ruháját le nem tépte, haját ki nem szedte, meg nem ránczígálta, bár mindezt viselkedésével talán megérdemelte volna és hogy mikor Ludrovai Tóth Istvánhoz rohant, a főbíró mindössze annyit jegyzett meg ezen szemtelenkedésre: Nézzék uraim, mit csinál velem ez az ember?

Az Ur Isten a tiz parancsolat nyolczadik pontjában azt írja elő: **Hamis tanubizonyosságot ne szólj a te felebarátod ellen.** Vajjon ismeri-e Herke „téns ur“ az Ur Isten ezen törvényét? És ismerik-e azon polgárok, kik a hamis vád tárgyában le merték tenni az esküt a hatóság előtt? Mert büntető jogi fogalom szerint, a ki tudva és akarva felebarátjára hamis ténnyt költ, vagy a való tényállást hamis színezetben adja elő: az hamisan vádaskodik. A ki pedig ezen hamis tényállás valódisága mellett tudva és akarva megesküszik, az hamisan esküszik. És ime ezen hamis tényállásra alapított vádaskodás s az ennek bizonyítására letett eskü forog fen az elő adott esetben.

Tudjuk azonban, hogy a hamis vád is, meg a hamis eskü is a királyi tanácsos főszakács konyhájáról került ki, mert nála és czinkos társai tudta és beleegyezése nélkül senki a szabadelvű táborban lábát meg nem mozdíthatja. Régen meg vagyunk róla győződve, hogy abban a konyhában az erkölcsi érzék igen alacsony fokon áll, ha ugyan lehet ott fokról

beszélni, a hol az erkölcsi érzék a törvény és tisztesség iránt teljesen hiányzik. De, hogy azon a konyhán már a hamis vádaskodásból és erre alapított esküvésből sem csinálnak lelkiismereti furdalást, azt valóban nem hittük volna.

Csongrád népe azonban méltán lehet kíváncsi a fejleményekre, mert ha valahol, hát a fenforgó esetben minden nehézség nélkül be lehet igazolni, hogy Herke „téns ur“ hamisan vádaskodott. Azt tudjuk, hogy a büntető törvény szigorú büntetést szab a hamis vádaskodásra, csak azt nem tudjuk, hogy van-e bíró Csongrád vármegyében, a ki a hamis vádaskodást büntesse? De a jelen esetről kifolyólag minden esetre meg fogjuk tudni, hogy az erkölcsi-ség, vagy a szabadkőmives szellem elvei szerint kezelik-e mélyen sülyedt vármegyénkben az igazságszolgáltatást; mert a mai viszonyok közt nincs kizárva, hogy pártérdekből még a hamis vádaskodást és hamis esküvést is szabadalmazni fagják a liberális párt részére.

— Folyik a vizsgálat. Marek Ede belügyministeri osztálytanácsos több napon át harmad magával Csongrádon időzött állítólag azért, hogy vizsgálatot tartson a Vadnay főispán által tartott vizsgálat ellen beadott panaszaink tárgyában. Állítólag mondják, mert ez a vizsgálat is ép úgy megy, mint a Vadnay András főispán által tartott vizsgálat, hogy jegyzőkönyvet nem vesznek fel semmiről, a tapasztalt visszaélésekre pedig rámondják, hogy *felsőbb jóváhagyás mellett történt.* Punktum! Ránk ez az egész eljárás azt a benyomást teszi, hogy voltaképpen csak azért jött ki ez a vizsgálat, hogy Vadnay főispán és huszárai érdekében adatokat gyűjtsön a nép által beválasztott tisztviselők ellen, hogy azok a szabadelvű ráfogás szerint nem képesek hivatalos kötelességeiknek megfelelni és helyben hagyassák a belügyministerrel azt a gyönyörűségei vármegyei határozatot, mely a június 30-án tartott tisztújítás folytán beválasztott főbb tisztviselőink választását megsemmisíti. Egy szóval beigazolást nyert azon föltevésünk, hogy a vizsgálat megint nem a panaszoltak, hanem a panaszosok ellen irányul és hogy Széll Kálmán alatt hijába való dolog közigazgatásunk javítását reményleni; mert csak a koresmáros változott, de koresmájában a régi lőret méri. A meddig itt Vadnay András lesz a főispán, a belügyministeriumban pedig a Vadnay András kebelbarátai ülnek, addig itt gyilkolhatják a Vadnay huszárok az ellenzéki polgárokat a szabadelvűség minden fegyve-

reivel egész a hamis esküvésig. Zsandárszuronyokkal eltiporhatnak minden jogot, szétlophatják „felsőbb protekció” alatt közvagyonot s a törvényes formások közt koldusbotra juttathatják a népet. Széll Kálmán is ép oly szabadelvű minister mint a többi volt, a különbség csupán az, hogy ő jogot, törvényt és igazságot ígér, adni azonban ő sem ad semmit.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Kedden, november 7-én déli előtt 9 órakor lett volna városunk képviselőtestületének november havi rendes közgyűlése, de tárgysorozatában a meghívón csupán csak egy tárgy szerepelt t. i. Réti Ferencz községi képviselőnek a nagyréti ármentesítési ügyben benyújtott önálló indítványa. Maguk a képviselők se nagyon érdeklődtek a közgyűlés iránt, mert a közgyűlés megnyitáskor mindössze két képviselő volt a gyűlésteremben, kikhez Réti Ferencz csatlakozott a megnyitás után, hogy legalább szóval indokolhassa irásában előterjesztett indítványát.

Mivé tette a királyi tanácsos és gonosz bandája közigazgatásunkat! Mindössze egy tárgyat vesznek fel a rendes közgyűlés tárgysorozatába és farizeuskodnak, hogy Sohlya és Holló jegyzők ki vannak tiltva a közgyűlésből és nem referálhatnak. Kovács Elemér pedig nem ismeri a közigazgatási és adóügyeket azért nem is tudja azokat előterjeszteni. Mintha nem is rajtuk állana a közigazgatásunkat a rendes kerékvágásba visszaterelni. Hát adják vissza ok nélkül elűzött főbírákat, kiket Sohlya és Holló cselszövényei miatt függesztettek fel állásától, akkor majd megtűri ezeket az ismert jeles férfiakat a közgyűlés az előadói székben. De a meddig Ludrovai Tóth István fel lesz függesztve egyiküket sem fogja a közgyűlés meghallgatni.

Aztán pedig Csejtey Lajos szuronyokkal megcselekedett bírónak nyomorúságos vergődését és tudatlanságát látni, a mily neveltséges, ép oly szomorú látványt is nyújtott. Beültetnek a legdurvább erőszakkal a bírói székbe egy tehetégtelen embert, kinek fogalma sincs a bírói tisztról meg a közigazgatás menetéről s ki folyton a Sohlya Gyula száját lesi, hogy mit sug neki, mert különben mozdulni sem tud a maga emberségéből. S ezek daczára ennek a tehetetlen eszköznek lelkéből kihalt a szegényérzet utolsó szikrája, mert különben nem tenné magát gúny és neveltség tárgyává.

Maga a tárgyalás különben elég eredeti volt. Hegyi Antal ugyanis a gyűlés megnyitáskor kérdést intézett az elnöklő bírónak, hogy mért nem tartják meg a rendes havi közgyűléseket a szervezeti szabályrendeletek értelmében. És Csejtey bíró azt a leleményes választ adta, hogy ő nem tudja, mert járatlan a közügyekben. Mefisztója, Sohlya Gyula sugta meg tehát neki, hogy azért, mert a jegyzőket a közgyűlés eltávolította az előadói tiszttól, Kovács Elemér pedig nem tudja az ügyeket referálni. Na szépen vagyunk, ha Sohlya Gyula és Holló Adolf nélkül nem tud a diés liberalizmus még egy községet sem adminisztrálni. Bizonyára kibuvó lyuk akart ez a bölcs indok lenni, csak hogy annak nagyon is ostoba.

Réti Ferencz beadványát Kovács Elemér kezdte olvasni, de mert nagyon akadozott, maga Réti Ferencz vette át az irást és ő olvasta fel a közgyűlés előtt. Aztán pedig éles szavakkal róta meg az előjáróság azon mulasztását, hogy ámbár ő ezen indítványát szóbelileg még az októberi közgyűlésen bejelentette, sőt írásosan is benyújtotta, mégis csak három hétre jutott eszébe az előjáróságnak a sürgős természetű ügyben a közgyűlést összehívni. Célzatossággal ugyan nem vádolja az előjáróságot, de kijelenteni kötelessége, hogy ilyen eljárást megtorlás nélkül nem fog eltérni jövőjében. Azután mertette azon méltatlanságot, melyet a tisztviselői ármentesítő társaság okt. 14-én tartott közgyűlésén a társulat elnöksége a nagyréti érdekeltségen elkövetett az által, hogy Sinkó Imre másod bírót el nem fogadta

a nem csoportosult csongrádi birtokosok képviselőjének s ezen erőszakoskodásával helyben hagyatott a csongrádi érdekeltségre sérelmes ártéri osztályzás. Ezek kapcsán előterjesztette azon indokokat, melyekkel támogatni kell a csongrádi érdekeltségnek ez ellen benyújtandó föllebbezését és indítványozza, hogy ezen föllebbezés benyújtására, valamint a csongrádi érdekeltség sérelmének szóbeli tolmácsolására a földmivelésügyi minister előtt kevés tagból álló bizottságot küldjön ki a közgyűlés saját kebeléből.

Réti Ferencz indítványát felszólalásával Hegyi Antal támogatta annak hangsúlyozása mellett, hogy ha Csejtey Lajos szuronyokkal választott főbíró és Sohlya Gyula kezezebbet járnának vadászni és többet foglalkoznának a községi ügyekkel, a közgyűlést ezen közérdekű sürgős indítvány tárgyában régen meglehetett volna tartani. Abban pedig igazat adott Réti Ferencznek, hogy a legfőbb ideje volna, ha a párttekinetek kiküszöböltetnének a közgyűlés terméből; mert a község boldogulása követeli, hogy azokban a kérdésekben, melyek mindnyájunkat érdekelnek párttekinet nélkül összetartsunk, a politikai nevet eltéréseket pedig intézzük el kívül a tanácsstermen. Réti Ferencz indítványát elfogadta Hegyi Antal azon kibővítéssel, hogy mert a mai bizonytalan viszonyok közt nem lehet tudni, mitörténik holnap, mondja ki a közgyűlés, hogy e tárgyban hozandó határozata csak birtokon kívül föllebbezhető.

Még Sohlya Gyula szólott röviden a tárgyhöz és csatlakozott Hegyi Antal felszólalásának azon részében, hogy a párttekinetek a közgyűlésből kiküszöböltetése, valamint Réti Ferencz indítványához is, mert azt maga részéről is jogosnak tartja. Erre a közgyűlés 22 szóval egyhangúlag határozottá emelte a Réti Ferencz indítványát Hegyi Antal azon hozzáadásával együtt, hogy ezen határozat csak birtokon kívül föllebbezhető. Az indítvány ellen nem szavazott senki.

Érdekes volt azonban látni, hogy Csejtey bíró nem tudta, hogyan is kell kimondani a határozatot, hanem a képviselőknek kellett őt igazgatni, hogy tegye föl a kérdést és rendelje el a nevszerinti szavazást. Mikor pedig a szavazásnak vége volt megint csak mógatni kellett, hogy mondja ki a szavazás eredményét, hanem azért szegény Csejtey az ördög konyhájának szakácsai szerint hivatalbeli képtelenségben nem szenved??

Evvél az első indítvánnyal kapcsolatban még két indítványa volt Réti Ferencznek, melyek közül az egyik arra vonatkozott, hogy külön beadványban kérje fel a közgyűlés a földmivelésügyi ministert az iránt, hogy mert a nagyréti ártéri birtokosság önhibáján kívül jutott abba a nehéz helyzetbe, hogy több évi ártéri kirovás szakadt a nyakába, függeszse föl a III. fokú végrehajtást olyképen, hogy most csak egy ötödöröszt hajtassa be a hátralékoknak, a többinek lerovására pedig adjon öt évi haladékot.

A másik indítványa pedig az volt, hogy kérje fel a közgyűlés a pénzügyministert, hogy a mámai és nagy réti birtokosságot mentse föl azon igazságtalan új kataszteri kivonások alól, melyekkel a szegedi pénzügyigazgatóság a végleges felosztásból kifolyólag még a múlt 1898. évre vonatkozólag is sújtotta és a törvény rendelete szerint tartsa fen a változatlan adóalapot, mert évek kellene ahhoz, hogy a nagyréti és mámai elvadult földek rendes művelés alá kerüljenek? Az előjáróságot pedig utasítsa, hogy a községi pótadót ezen birtokok után, az új kataszteri kirovástól eltekintve, csak a régi alapon szedesse.

A közgyűlés ezt a két indítványt is egyhangúlag elfogadta.

A küldöttség megalakításánál azonban Réti Ferencz nem volt rábírható, hogy tagja legyen ő is annak a küldöttségnek, mely a közgyűlés ezen határozatait a szakminiszterek elé terjeszti, a mi a közgyűlésben igen nagy feltűnést keltett. És így Sinkó Imre községi másodbíró elnöklete alatt Szvoboda Ferencz és Hegyi Antal községi képviselőkből alakított meg a küldöttség, bár az sem

volt konstatálható, hogy Szvoboda Ferencz magáévá teszi-e ezen elfogadott és határozattá emelt indítványokat.

Réti Ferencz indítványára határozatba ment az is, hogy az előjáróság kérje fel Gajary Ödön csongrád városi országgyűlési képviselőt, miszerint a siker érdekében pártfogolni sziveskedjék a közgyűlés ezen határozatait az illető ministerek előtt.

Még mint jellemző tényt említjük fel, hogy Csejtey Lajos bíró nagy bölcsen nem hívta meg az indítványokat tevő Réti Ferenczet a jegyzőkönyv hitelesítéséhez. A mi csak újabb adat ahhoz, hogy egyáltalán nem bír fogalommal a bírói ügyködésről.

Ludrovai Tóth István bíró fegyelmi ügye.

Folyó hó 6-án kezdte meg Mátéfi Kálmán főszolgabíró Ludrovai Tóth István bíró ellen folyamatba tett fegyelmi vizsgálatot, azon feljelentés alapján, melyet Herke Ferencz tett ellene a folyó évi augusztus 29-én megtartott községi képviselőtestületi közgyűlés alkalmával, s annak befejezte után közte és a bíró ur között felmerült szóváltások miatt.

A főszolgabíró eljárása ellen nincs kifogásunk ezuttal, mert a feljelentés alapján hivatalból kötelessége az elrendelt fegyelmi vizsgálatot keresztül vezetni, de miután a főszolgabíró urnak érdektársai által közvetlen tudomásának kell lenni arról, hogy ugyanakkor, midőn ő hivatalból teljesíti a feljelentés alapján a fegyelmi vizsgálatot, ugyancsak Herke Ferencz által közvetlen a kir. ügyészséghez benyújtott panasza folytán a helybeli kir. járásbíróóság bünyői vizsgálatot rendelt el, Ludrovai Tóth István bíró ellen, mint lázító ellen. Kérdjük tehát a tisztelt főszolgabíró urtól, miképen tudja összeegyeztetni a fennálló törvények alapján azt az eljárást, hogy míg ő egyfelől egy és ugyanazon tényéért a bíró urnak fegyelmi vizsgálatot vezet, s arra az ismert alakok segédkezet nyújtanak a legnagyobb készséggel, hogy az általuk felfújt s nagy ténnyéresztett, de minden alapot nélkülöző vádaskodásuk alapján, Ludrovai Tóth István bíró megsemmisítsék, lehetséges-e, vagy megengedhető-e mindkét irányban egy eseményéért fegyelmi s bünyői vizsgálatot vezetni? Sem a kir. ügyészségnek, sem a helybeli kir. járásbíróóság, arról nem kell tudomást szerezni, hogy ezen ügyben Ludrovai Tóth István bíró ur felsőbb hatósága miképen teljesíti az eljárást, de a főszolgabíró ur igen is tudomással bír arról, hogy mindkét irányban egyidőleg vezetetik a vizsgálat. Mi tehát ezzel a célja?

Ha azt hiszi, hogy mi nem tudjuk, nagyon nagy csalódásban leledzik; mert mi igen is tisztában vagyunk azzal. De legyen meggyőződve célját nem fogja elérni, mert úgy a mint Ludrovai Tóth István az ön által vezetett fegyelmi vizsgálat alkalmával jelentkezett ismert 8 tanú ellenében, 25 kifogástalan, s mindenáron kétségen felül álló tekintélyes polgárok vallomása fogja tönkre silányítani azok vallomásait, úgy a bünyői ügyben is, beigazolást fog nyerni az alaptalan rágalom czédasága.

Jellemzésül a rossz akaratnak, mely csupán személyes bosszún alapszik, garnirozva a kigondolható intrigus eljárásokkal, megemlítjük a fegyelmi vizsgálat alkalmával történt azon incidenst, hogy a tárgyalás közben a főszolgabíró hivatalát kénytelen volt elhagyni, mivel az alispán ur váratlan megérkezését jelentették. Ez idő alatt Lud-

rovai Tóth István bíró ur a Forgó Gergely kihallgatott tanuhoz, midőn már előzőleg vallomását jegyzőkönyvben mondotta, de az esküt még arra le nem tette, azt a kérdést intézte: „ugyan kérem, hogy tud a bemon- dott vallomására esküt tenni, hiszen ha én azt a szavakat használtam volna az ott lé- vő közönséghez, ugy Herke Ferenczet men- ten szét szaggatták volna.“ Herke Ferencz ki e párbeszéd alkalmával szintén künn időzött, jóllehet bántotta a lelkiismeret, ha ugyan azzal rendelkezne, vagy nagyot ne- vetett a markába, hogy hány ember áll ő miatta a legnagyobb lelkikinek elé, amint a berendelt tanu hallgatás véget ért, s a fő- szolgabíró ur azt a kijelentést megtette, hogy esetleges észrevételét Ludrovai Tóth István ur a tanuk vallomására megteheti, nemkülönben mind kettőjüknek meg van engedve, nevezetesen Herke Ferencz panaszos és Ludrovai Tóth István panaszlottnak, hogy a tárgyra vonatkozó egyéb előadni valójukat jegyzőkönyvbe mondassák; Her- ke Ferencz, Hazafi Verai János költői stilusában megjegyezni kéri, hogy a dél előtti tárgyalás alkalmával, midőn a főszolgabíró ur hivatalos teendői végett a tárgyalási termet elhagyta, Ludrovai Tóth István For- gó Gergely kihallgatott tanunak azt mon- dotta volna, hogy őt a forrongásig izgatott- ságban lévő közönséggel szét fogja szaggat- tatni, ezen állítás bebizonyítására kéri Forgó Gergelyt és Borbás Mihályt kihallgatni.

Ludrovai Tóth István, részint ugyanezen körülményre a jelen volt Horváth Mátyás és Kása István tanukat kéri kihallgatni.

Már erre csakugyan kíváncsiak vagyunk, hogy a Herke által bemon- dott tanuk képe- sek lesznek-e a felhozott alaptalan vádra az esküt letenni.

Felelős szerkesztőknek alkalma volt egyik tanuval már beszélni, s az illető ha- tározottan azt jelentette ki, hogy Ludrovai Tóth István a vele folytatott beszélgetés közben annyit mondott, hogy ha ő a bemon- dott szavakat használta volna az illetővel szemben, az esetben, szétszaggatták volna.

Ezek után mindenki helyes fogalmat al- kothat magának arról, hogy a Herke-féle panasz hogyan lett kieszelve, s mily alap- pal bír, midőn jelenlétünkben fulánk halla- tára mondott egyes szavaknak mily tulaj- donságot akarnának kölcsönözni csupán azért, hogy tudatában vannak annak, hogy a kísér- letezés, mely telve hazugsággal csütörtököt mondott, hátha ezzel lehetett volna a ki- gyónak nyakára hágni.

Majd jön még a békára dér!

UJDONSÁGOK.

— **Csillaghullás.** Ritka égitümeny lesz látható, derült ég mellett, holnap, november 13-án este. Millió és millió hulló csillag borítja be az eget, melyek legsűrűbben hullanak éjjeli 11 órától hajnali két óráig. Ez a szokatlan égi tümeny a csillagvizsgálók tapasztalata szerint minden harminczharma- dik évben fordul elő és oka azon körülményben rejlik, hogy pályafutásában ez a földkerekség minden harminczharma- dik évben a Biela üstökös csillagnak a világűrben bolyongó maradványaival, az ugynevezett Leonida csillagzappal találkozik, s a mint ezek a földkerekség légkörébe jutnak, a roppant surlodás következtében vakító fény- nyel elégnék. Az érdekes tümenyre ol- vasóink figyelmét felhívjuk.

— **Edmund Gajáry.** Magyarul: Gajáry Ödön, de az Alföld nagy magyar városa, Csongrád, épen nem lehet büszke erre a mondva csinált névre, nem csak azért, mert

annak viselőjét szuronyokkal ültették be az ördög konyhájának metszett farku szakács művészei a csongrádi mandátum birtokába, hanem mert ez az ur a magyar érzelmek tekintetében is egészen méltó a Herke „téns ur“ kompániájához. Az ősi katonai szemlék alkalmával ugyanis számos magyar katonát megbüntettek az osztrák tisztek embertelen módon, amiért a katonai szabványokban előirt német hier (itt) helyett neveik szöli- tásakor a magyar jelen szót mondták. És Gajáry Ödön, ennek a tetőtől talpig magyar Csongrádvárosnak országgyűlési képviselője, most cikket irt a bécsi *Neue Frei Presse* című újságban, Edmund Gajáry név alá- rással, melyben azt vitatja, hogy jól tették az osztrák tisztek, ha megbüntették a ma- gyar szöört a jelentkező katonákat, mert Magyarország érdeke is azt kívánja, hogy **egységes**, vagyis **német** legyen a katonaság nyelve. Hát jó lesz, ha a csongrádi ország- gyűlési képviselő választók megjegyzik Ga- járynak ezen kiváló hazafiságát, s a legkö- zelebbi képviselő választás alkalmával az osztrák *Reichsrath*-ba küldik képviselőnek a magyar országgyűlés helyett.

— **Menyegző.** Ma dél után négy óraker vezető oltárhoz Kátai Pál helybeli iparos mester kedves Mariska leányát Domokos Mihály szeged-szekalji, ifju tanító a plebá- niái templomban, melyet este 7 óraker a Pannonia szállodában fenyves lakoma követ. Az ég áldása tege tartóssá az új pár bul- dogságát.

— **Márton ludja.** Tegnap volt szent Márton püspök napja, mely nemcsak arról nevezetes, hogy akkor van a szomszéd Kun-Szent- Mártonban a bucsú hanem, hogy e napon a pozsonyi zsidók két hizott ludat szoktak a királynak ajándékozni. A Márton ludjának története pedig az, hogy mikor szent Márton lovagot püspökké akarták megválasztani, hamarjában a libák-oljába menekült a vá- lasztás elől. De az öreg gunár torkaszakad- tából kiáltozván: Itt van Márton! őt elárulta. Aztán rátaláltak, kik keresték, elővezették és megtették püspökné, s hogy ezen ma- gas méltóságot mennyi hűséggel viselte, szent élete mutatja legjobban. Egyéb iránt szent Márton püspök magyar származásu ember volt, s a hajdani Pannoniának Sabária (Szobathely) városában született, de Fran- cziaország Fours nevű városának volt püs- pöke. Márton ludjának mellestjéből követ- keztetni szoktak a közelgő télre. Ha fehér a csont, azt mondják sok hó lesz, ha barna, sok eső. Az eső minden esetre nagyon kel- lene, mert a vetések vagy ki sem keltek, vagy sokat szenvednek a tartós szárazság miatt.

— **A hajózás megszűnt.** A tiszai hajózást e hó 10-en becsünte ezen évre a magyar folyam és tenger hajózási részvénytársaság és a hajók téli szállásaikra vonultak.

— **A Pallavicini uradalom jó akarata.** A napokban adták vállalatokba a Pallavicini uradalomnak a csongrád-sövényházi ármen- tesítő társasághoz tartozó vonalain a csatorna és szorító gátak építését. Nevezett uradalom azonban avval is kitüntette irántunk való jóakarátát, hogy a csongrádi munkásoknak semmi árért sem ádta munkát az uradalom területén.

— **Sikerült táncvizgalmom.** A 48-as kör mult vasárnap este felolvasással összekötött, fényes sikerű táncvizgalmat rendezett a Pannonia termeiben, a saját pénztára javára. Felolvasást, helyesebben szabad előadást Hegyi Antal plébános tartott a földkerekség alakjáról, helyzetéről és viszonyáról a világ egyetemhez, vonatkozással a kézen forgó naptárakra. Valamint egy politikailag üldöz- zött s jelenleg Amerikában élő magyarpap vizsoutag ázáiról, kinek fel is olvasta a mult hó 13-án kelt nagyon érdekes levelét az amerikai viszonyokról. Felolvasás után tánczra perdt a fiatalság és járta a ropo- gost egész viradtig.

— **Minta gazdálkodás.** Már Réti Ferencz is megszokta azt a gazdálkodást, a mi a községházán, akarom mondani az ördög konyháján folyik. A legutóbbi közgyűlésen indítványozta ugyanis, hogy hívjon össze az előjáróság értekezletet, mely találjon módot arra, hogy leszállítsák a 116 percentes

községi pótdó, mert abszurdumnak, képte- lenségnek tartja ily magas adóval községet kormányozni. Hát hiszen igaza van teljesen Réti Ferencznek. Ezt prédikáljuk mi évek óta, de mit ér, ha az ördög konyháján nem akarják meghallani? Ha ott az ellenzéki polgárok legszemtelenebb üldözésénél egye- bet nem tudnak kifőzni? Hisz a vármegye csak azt hagyja jóvá, a mit az ördög kony- hája elvégez.

— **Ha szemük volna.** A Marek Ede által tartott kihallgatáson mondta Ludrovai Tóth István községi főbíró Sohlya Gyula és Hol- ló Adolf községi jegyzőknek, hogy: nem ül- nének itt, ha szemük volna. És igaza volt a községi főbíró urnak. Sohlya Gyula ugyan párbajjal akart ezért az igazmondásért elég- tételt venni, de hát az igazságot párbajjal sem lehet kivégezni. — **Magá egy nagy törvénytelenység.** Ezt meg Hegyi Antal mon- ta ugyancsak Marek Ede jelenlétében Csej- tey Lajos szuronyos bírónak. A ki hallgató- sok végeztével ugyanis kijelentették nevezett osztálytanácsos előtt az ellenzéki vezérfér- fiak, hogy bármi történjék is, nem tükrik meg azon szégyenteljes állapotokat, melye- ket az erőszak emberei: Csejtey Lajos, Sohlya Gyula és Holló Adolf képviselnek. Magának a jelenléte — mondta Hegyi plé- bános Csejtey bírónak — egy nagy tör- vénytelenység, mert őnt zsanárszuronyokkal erőszakolták a nép nyakára. És Csejtey gyáva módon csak avval tudott védekezni, hogy ha ő nem volna, volna más — kit a közgyűlés többsége választott volna meg — tette hozzá Hegyi plébános. — **Füstbe ment küldöttség.** A közgyűlés által Réti Ferencz indítványainak benyújtására kiküldött de- putáció szerencsésen elpárolgott, a meny- nyiben, mint főnebb említettük, Réti Ferencz semmi szín alatt sem vállalkozott a saját indítványainak felsőbb helyen való benyuj- tására. Szvoboda Ferencz hasonlóképp nem fogadta el a kiküldetést. Sinkó Imre másod bíró és Hegyi Antal küldöttségi tagok pedig ketten hova menjenek, mikor a küldöttség- nek legalább három tagból illik állania? Igy tehát küldöttség helyett postán küldik föl a ministeriumhoz a határozatokat.

— **Táncztanfolyam.** Lapunk előző számá- ban megemlékeztünk arról, hogy Katz Sán- dor táncztanító ur legközelebb városunkba érkezik s táncztanfolyamát a Pannónia szálloda nagytermében meguyítja. Most, mi- dőn nevezett táncztanító tanfolyamához az engedélyt megnyerte s iskoláját a mai na- pon meguyítja, újból felhívjuk a tánczot ta- nulni vágyó ifjuság s a t. szülők figyelmét a tehetséges táncztanító ur tanfolyamára, hol a tanulók a hazánkban divó összes tánczok- ban, a legujabb tanítási módszer szerint, helyes oktatást nyernek.

— **Uj képes levelező lap.** Szilber János könyvkereskedő ismét uj képeslevelező lapot (a 4-iket) adott ki. Az uj képeslap a Kos- suth-szobrot, a homoki kápolnát és a bel- városi templomot tünteti fel sikerült felvé- telekben. Egy példány ára 4 kr.

— **Tűzoltó altiszti-tanfolyam.** Önök. Tűzoltó-egyletünk altiszti tanfolyamot nyit, hol az Önök. Tűzoltó-Egylet működő tagjai, kik altisztek kívánnak lenni a tűzoltó altiszti teendőkre fognak kiképeztetni. Kiképzésre mindazok jelentkezhetnek, kik az egyes- letbe mint működő tagok kívánnak belépni.

— **Iparos-Olvásokör.** A mióta az Iparos olvasókör megalakult városunkban, az időtől fogva egygyel több azoknak a közművelő- désre szánt egyleteknek a száma, melyek nem azért alakultak, hogy virágozzanak s virágzásuk által a közművelődésnek hasznos szolgálatokat tegyenek, hanem azért, hogy egygyel több legyen azoknak a czimtablák- nak a száma, melyek megtevesztik a szem- lélőt, elhivatván vele, hogy itt van, vagy volt, de legalább is akart lenni egy üdvös intézmény, melynek hivatása a közművelő- désre volt szánva; mielőtt azonban az in- tézmény hiányt pótolhatott volna, lelohad- tak a kedélyek, s az a szép új czimtabla nem a virágzó egyletet jelzi, hanem sirfelirata egy jobb rorsra érdemes ifjunak, melyből születése előtt elszált az élet. Korán, nagyon korán született, a mikor nem tudják őt meg- érteni azok, akikért született.

— **Jó lelkiismeret.** A községi tanács-teremben megfordították a berendezést, a dobogót, melyre egyáltalán nem tudjuk, mi szükség van, a bíró szobájának ajtaja elé helyezték. Bizonyára azért, hogy az ördög konyhájának szakácsai és kuktái körülvehessék, s ha baj találna lenni, hamar kimenekülhessenek. Azontul zsendárokkal tartják megszállva éjjel-nappal a község-házát, mintha ostrom állapotban volnánk. Pedig ha agyon akarná őket a nép ütni, régen megtehetette volna a zsendárszuronyok daczára. Mindkét eset mutatja, hogy mennyi észszel és milyen lelkiismerettel vannak az ördög konyháján elteleve.

— **Miként lehet a táviratok elvesztése és elferdítése ellen védekezni?** Az államkincstár a Táviratüzleti Szabályok 6-ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jóállást azon károkkért, melyek a táviratok elvesztése, elkésése vagy elferdítése következtében támadhatnak. Gondoskodott azonban arról, hogy a táviratozó közönség táviratainak kézbesítéséről a címzett hozzájárulása nélkül meggyőződhessek, illetve táviratát az elferdítés ellen biztosíthassa. Minthogy e módozatokat a nagy közönség — a mint a tapasztalat mutatja — nem igen ismeri, azokat a közönség érdekében alább közöljük: 1. Ha a táviratot küldő egyén arról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesített-e, ezt kétféle módon érheti el. Nevezetesen kaphat erről értesítést távirati úton vagy postán. Előbbi esetben táviratának czime elébe „PC” jelzöt ír és a távirati értesítésért 10 szavu távirat díjának megfelelő összeget fizet; utóbbi esetben pedig a cím elébe „PCP” jelzöt ír és a postai értesítésért 25 krt fizet. 2. Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani, a cím elébe „TC” jelzöt ír, mely esetben távirata tartalmát az összes kezelő hivatalok egymásközt összeolvasás által egy-egyetik. Az összeegyveztetésért az eredeti távirat díjának 1/4 részét kell fizetni.

— **Nyilvános nyugtázás.** A függetlenségi 48-as Népkör által e hó 5-én, a Pannónia szállodában ismertető felolvasással egybekötve tartott táncmulatságon felülfizettek a következők: Hegyi Antal ur 1 frt 30 krt, Kovács János ur 1 frt 20 krt, Bozó Mihály és Justin Gergely urak 50-50 krt, Horváth Mátyás, Réh József, Tenyeri Mihály és Horváth Pál urak 20-20 krt. Összesen 4 frt 30 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók szíves adományaiért a Függetlenségi 48-as Népkör Elnökségének hálás köszönetét. Befolyt belépti jegyekért 112 frt 20 kr, felülfizésekből 4 frt 30 kr. Összesen bevétel 116 frt 50 kr. Kiadások voltak: Zenekar díja 25 frt, nyomdai költség 8 frt, világításért 5 frt, engedély 1 frt 50 kr. Összesen: 39 frt 50 kr. E szerint tiszta jövedelem 77 frt, mely összeg a Függetlenségi 48-as Népkör pénztára javára adatott.

— **Ötödik magy. kir. osztályorsjáték.** Az előttünk fekvő sorsolási tervezet szerint az ötödik osztály. sorsjáték első osztályának húzása november hó 16 és 17-én lesz és tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Társa budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigoruan pontos és vevőit legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e céget mert értesülésünk szerint ezen bankház eddig több mint két és fél millió korona nyereséget fizetett ki vevőinek. A nyeremények száma nagy és a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — a következők: egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr., egy nyolczad 75 kr. — A ki tehát a szerencsének kezét akar nyujtani, forduljon bizalommal Török A és Társa főelárusítókhoz Budapesten, Váci-körut 4.

I R O D A L O M.

A „BUDAPEST” képes politikai napilap előfizetési felhívásából átvesszük a következőket: A „BUDAPEST” újévkor immár XXIV. évfolyamába lép, tehát az ország legrégebb napilapja. Keletkezésétől fogva folyvást a megdicsőült Kossuth Lajos 48-as zászlóját lobogtatja, s rendithetlen kintartással hazánk állami függetlenségéért s gazdasági önállóságáért küzd. Vezérezikkeit többnyire orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferencz a függetlenségi 48-as párt elnöke és vezére. Tárczarovatában pedig az irodalom jeleszeivel találkozik az olvasó. Állandóan két érdekesítő regényt közöl, amelyek közül az egyik állandóan lapszámozva könyvalakban jelenik meg. Vasárnaponként „Uj-Budapest” című humorisztikus melléklet van hozzacsatolva. E vicczlap talánymegfejtői között az érdekes könyveken kívül, hetenként egy-egy Józsvisorajegy sorsoltatik ki. A „BUDAPEST” alkalomszerű képekkel naponként 14-16 oldalon, sőt ünnepnapokon három ivben 24-30 oldalon jelenik meg, tehát terjedelmére nézve megközelíti a sokkal drágább la-

pokat. Naponként 45-50.000 példányban hagyja el a sajtót s így az ország legelterjedtebb lapja. A „BUDAPEST” minden rendes előfizetője újévkor egy rendes kiállítású és tartalmas naptárt kap. A ki tehát híve a negyvennyolczas elveknek; a ki szereti a jó regéyeket; a ki mindenről híven akar értesülve lenni; a ki képekben is szemlélni akarja a napieseményeket; a ki egy olcsó, de kitünően szerkesztett újságot akar olvasni: az fizessen elő a „BUDAPEST” képes politikai napilapra. Előfizetési árak: 1 hóra 1 frt, negyedévre 3 frt. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3.

Henneberg selyem

45 krtól 11 frt 65 krig méterenként — csak a kkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelhetnek, — fekete fehér és színes — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintakat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Arany- és ezüstáru-gyár
és verde-intézet
Rubin A. és Fia
Gyár:
VIII., Német utca 9.
Telefon 56-60.
Iroda és elárusítás:
VIII., Eszterházy-utca 20.
Telefon 57-92.

Saját készítményü
sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kelyérkosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindennemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivitelben.

NAGYBANI ÁRAK.
Javitások és ujja-alakítások saját költségen eszközöltek.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény **JEGYZÉKE.**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben **1.000,000** korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1	Jutalom 600000
1	nyer. á 400000
1	„ 200000
3	„ 100000
1	„ 90000
1	„ 80000
1	„ 70000
3	„ 60000
1	„ 40000
5	„ 30000
1	„ 25000
7	„ 20000
3	„ 15000
31	„ 10000
67	„ 5000
3	„ 3000
432	„ 2000
763	„ 1000
1238	„ 500
90	„ 300
31700	„ 200
3900	„ 170
4900	„ 130
50	„ 100
3900	„ 80
2900	„ 40
50,000	nyer. és jut. összegben 13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztályorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosán ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben.

EGY MILLIO KORONA.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyet a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I o. eredeti sorsjegyet 6.—
„ fél „ „ „ „ 3.—
„ negyed „ „ „ „ 1.50
„ nyolczad „ „ „ „ —.75

különb szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése efenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban.

f. évi november hó 16. és 17-ig, mely napon a húzás van.

Török A. és Tsa
a m. kir. szab. osztályorsjáték főelárusítói
BUDAPEST,

V., Váci-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek: rövid idő alatt két millió koronánál többet.

Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A. ÉS TARSA** urnak Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. osztályorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget frt } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím: